

Wstęp

Cechą współczesnej pedagogiki jest jej atomizacja. Obok podstawowych i tradycyjnie uznanych dyscyplin pedagogicznych, takich jak pedagogika ogólna, dydaktyka, historia czy teoria wychowania funkcjonują dyscypliny pochodne, jak pedagogika specjalna, pedagogika społeczna, pedagogika opiekuńcza, pedagogika resocjalizacyjna i inne. Zarówno w teorii jak i w praktyce pedagogicznej upowszechniły się dyscypliny związane ze szczeblami kształcenia od pedagogiki przedszkolnej po pedagogikę szkoły wyższej, a nawet dyscypliny szczegółowe, jak pedagogika rodziny, pedagogika ekologiczna czy pedagogika wolnego czasu.

Konsekwencją takiego rozdrobnienia w naukach pedagogicznych jest tendencja do stosowania w badaniach specyficznych metod, technik i narzędzi badawczych ze względu na przedmiot badań. Takie działania często szkodzą badaniom i nie dają pełnego obiektywnego obrazu poznawanej rzeczywistości pedagogicznej.

Warunkiem obiektywnego poznania rzeczywistości pedagogicznej jest podporządkowanie badań przyjętym w metodologii metodom i zasadom postępowania badawczego. Prawidłowość ta dotyczy badań empirycznych ilościowych z wykorzystaniem metodologii wzorowanej na naukach przyrodniczych i społecznych, których celem jest opis i wyjaśnienie faktów i zjawisk, jak też badań jakościowych z wykorzystaniem metodologii związanej z badaniami hermeneutyczno-fenomenologicznymi zmierzającymi do rozumienia faktów i zjawisk oraz ich interpretacji.

Zasygnalizowane tendencje w metodologii badań pedagogicznych znajdują odzwierciedlenie w kolejnym, drugim zeszycie *Nauk o Edukacji*.

Zróznicowana problematyka badawcza została ujęta w trzy grupy tematyczne:

- 1) Orientacje badawcze w pedagogice,
- 2) Procedury badawcze w naukach pedagogicznych i psychologicznych-wybrane aspekty,
- 3) Rozważania nad ochroną środowiska i edukacją regionalną.

Autorzy artykułów zamieszczonych w części pierwszej podejmują teoretyczne aspekty metodologii. Ich rozważania poszerzają ogólne spojrzenie na metodologię badań pedagogicznych i mogą być przydatne w przygotowaniu koncepcji badań.

Część drugą zeszytu wypełnia sześć artykułów prezentujących wyniki badań empirycznych oraz trzy artykuły o charakterze przeglądowym.

Część trzecia zeszytu jest zróznicowana tematycznie i dotyczy założeń metodologicznych i nauczania prawa ochrony środowiska w szkołach wyższych oraz tożsamości regionalnej młodzieży regionu kujawsko-pomorskiego.

Oddając do rąk Czytelnika zeszyt drugi *Nauk o Edukacji* wyrażamy nadzieję na przydatność teoretyczną i praktyczną zawartych w nim rozpraw, artykułów i doniesień z badań własnych.

Jadwiga Sala
Aneta Kokot